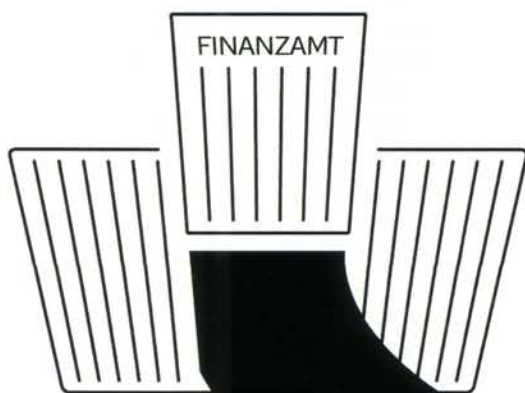

Menekülés a Paradicsomba

ADÓOPTIMALIZÁCIÓ: Bankszámla Svájcban, alapítvány Liechtensteinben, holdingközpont Dubaiban, offshore cég Ciprusban – csak úgy záporoznak a szakértői ötletek. Hogyan lehet nemzetközi megoldásokkal adót optimalizálni?

Bizonyos vagyon fölött bűn a nemzetközi adóoptimalizációs lehetőségeket nem figyelembe venni – állítják egybehangzóan az általunk megkérdezett vagyonos emberek, hazai és külföldi privátbanki szakemberek. Ahogyan Magyarországon, úgy Nyugaton is van némi kellemetlen felhangja a belföldi hatóságok előli menekülést célzó alapítványoknak, offshore cégeknek, éppen ezért a legtöbben nem is kívánták saját, esetleg cégük nevét adni a háttérbeszélgetések során elhang-

zott információkhoz. Ugyanakkor tőlünk nyugatabbra közgazdasági tárgyként is tanítják a nemzetközi adómenedzsmentet, és vannak teljesen legális formák is. Igaz, ami igaz, léteznek olyan megoldások is, amelyekkel könnyen a szürke-zónába tévedhetünk.

Karagich István, a nemzetközi adószabályokról részletes tanulmányt készítő BloChamps Capital Kft. vezetője szerint erre a tevékenységre nem a tőkekimenekítés a jó szó, mert a globális környezetben a módosabb magyar magánem-

berek ugyanúgy mozognak a pénzüikkel, mint a multinacionális vállalatok. Mindenki oda megy, ahol kedvező feltételek fogadják, és távozik, ha nehezen tolerálható az elvonás mértéke. A tanácsadó tapasztalatai szerint, bár a magyar nagyvállalkozók üzleti tevékenységében továbbra is a legnagyobb hangsúly az operatív ügymeneten van, de az is felmerül, hogy miként lehet az adófizetést optimalizálni. „Az ügyfelek valójában nem szeretik, terhesnek érzik, hogy az adóspórolással kell foglalkozniuk, de olyan mér-

tékü az elvonás, hogy minden ügyvédi iroda, pénzügyi tanácsadó kénytelen volt felvenni ilyen irányú tanácsadói profilt is” – mondta a szakember. A manager magazin szakértőkkel folytatott háttérbeszélgetéseiből az is kiderült, hogy nincsenek általános üdvöztető receptek, minden szituációt külön-külön érdemes megvizsgálni, és kiválasztani a legmegfelelőbb instrumentumokat. A konkrét megoldás iparágfüggő, következésképpen prioritási listát kell felállítani. A legfontosabb a számszerű adókulcsok mértéke, de szempont lehet az EU-konformitás, a bankrendszer fejlettsége, az országhoz tartozó kockázat, a személyi, az adminisztratív követelmények, a cégek alapításának illetve megszüntetésének bonyolultsága. Ahogy egy neves nyugati cég munkatársa mondta, elsősorban olyan tanácsadókkal érdemes végigbeszélni a szituációt, akik hálózati szinten értenek ehhez, vagyis nemzetközi ügyvédi, adótanácsadói csapat áll mögöttük. A hangsúlyozottan testreszabott változattól függetlenül igyekszünk néhány konkrét lehetőséget is leírni, mielőtt azonban világ körüli adóparadicsom-felfedezésre indulnánk, néhány általános alapvetést mindenképpen érdemes áttekinteni. (Lásd *Magán vagy céges című írásunkat*.)

ALPESI BÚVÓHELYEK: LIECHTENSTEIN ÉS SVÁJC A nyugati magánszemélyek (de Magyarországon is van, aki él ezzel) között a két legkedveltebb teljesen legális, sőt „európai” megoldás a liechtensteini alapítvány és a svájci bankszámla. Ebben a két országban az EU-tagok által keményen támogatott helyi szabályozás ugyanis a vagyonok, számlák anonimitását teszi lehetővé. Svájcban mind a mai napig léteznek anonim bankszámlanyitási lehetőségek, a két leginkább alkalmazott módszer a szám alapján azonosított bankszámla és az ujjlenyomat alapján azonosított, de név nélküli ügyfél. Svájc adóztatja a kamatjövedelmeket, előnye így leginkább abban merül ki, hogy a magánszemély elbújhat.

A legvagyonosabb magánszemélyek

befektetéseit, részesedéseit szempontjából a legkedvezőbb, bár igen magas fix költséggel járó megoldás a liechtensteini alapítvány. A hercegség ugyanis olyan alapítványokat enged működtetni, amelyek egyrészt teljes anonimitást ígérnek még azok számára is, akik pénzt utalnak át, másrészt az alapítvány egyetlen deklarált célja a vagyonkezelés, a vagyongyarapítás. Az ügyeket olyan képviselők (Treuhanderek) végzik, akik mindenben utasításszerűen követik a háttérben meghúzó befizetőt. A vagyonos ember bármely cégreszesedését is az alapítványon keresztül intézheti, nem derül ki, hogy valójában ő a tulajdonos. A teljesen adómentes alapítványi tevékenység után a kifizetések kedvezményezettje bárki lehet (akár a befizető gyermekei, rokonai). Mégis ritkán élnek ezzel a transzparens megoldással az alapítványok, jellemzően a vagyonos ember gyermekeinek apanázsa egy újabb alapítványon keresztül zajlik, amelynek a kedvezményezett az irányítója.

Az általunk megkérdezett szakember szerint félmillió eurós vagyon felett már megéri a fix költségeket az adóoptimalizáció, különösen a közelgő generációváltás esetén, hiszen az is rögzíthető az alapítvány alapszabályában, hogy a képviselőt utasító magánsze-

► 74. oldal

Magán vagy céges

A gazdag magánszemélyek szinte biztosan birtokolnak valamilyen céget is, így a megoldásokat nem lehet elkülöníteni a vállalati adóoptimalizációtól. A három legfontosabb játéktér: a nyereségadó csoporton belüli palcolgatása (mely országban mi számolható el költségként, hol mekkora az adókulcs?), az általános forgalmi adó uniós belüli és kívüli „tologatása” illetve a magánszemélyek adóoptimalizációja. Utóbbinál szintén érdemes szétválasztani, hogy miről van szó, folyó jövedelmekről (menedzserjuttatások), esetleg részesedésekről, cégek eladásáról, vagy a **már megszerzett legális vagyon** befektetéséről, azaz tőkejövedelmekről.

Rendkívül fontos tényező a tanácsadó szempontjából, hogy az illető honnan érkezik, milyen fejlettségű az adott országban az

adóhatóság. Magyarország ebben a tekintetben még – ahogyan az egyik beszélgetőtársunk fogalmazott – „csokiország”, az APEH korántsem élhet olyan vizsgálati repertoárral, mint mondjuk a legfejlettebbnek tartott német vagy amerikai partnere. Németországban az **adóhatóságok emberei** hihetetlenül képzettek, és rendkívül erős jogosítványaik vannak. A törvények a magánszemélyek esetén preventív eszközökkel is igyekeznek az adókikerülést gátolni, a székhelyüket adóparadicsomba áthelyezni kívánók ellen például létezik úgynevezett elköltözési adó. Könnyen előfordulhat azonban, hogy még akkor is a német szabályok alapján kell adózni, ha a sarcot ki is fizeti a kedvezőbb adózási paraméterekkel rendelkező országba költöző adóalany. Mindenképpen bizonyítania kell ugyanis, hogy megfelelő időt (lega-

lább 183 napot) új hazájában, de legalábbis Németországtól távol töltött. Az adózás ugyanis **nem az állampolgárságtól függ**, hanem attól, hogy ki hol adórezidens. Ennek eldöntése persze nem sima bevallás alapján zajlik, hanem az adóhatóság bankkártyahasználatot, mobiltelefoncella-információkat, repülőjegyeket, társasági eseményeken készült fotókat (!) is felhasznál a bizonyításhoz. Sőt, újabban még egyfajta becsléshez is van joga, amellyel a Németországban adóköteles jövedelmet az adómunkatársak megtippelik. A sportolók, színészek gyakori Monacóba költözése az üzleti világban nem annyira bevett, az igazán gazdagok nem akarnak elköltözni, enélkül is rengeteg legális vagy legalábbis féllegális módszer marad a túlzottan gondolt adófizetés elkerülésére.

72. oldal

mély halála esetén ki veszi át a szerepét, vagyis az örökösödés is illeték- és nyilvánosságmentes.

ARÁBIAI ÁLCA: DUBAI A viszonylag fejlett, és valóban gazdasági tevékenységgel is foglalkozó országok közül újabban Dubai lett az egyik legvonzóbb adópara-

ján. Magyarországnak ugyan nincs, de a fejlett világ legtöbb országának van Dubaival kettős adóztatást elkerülő megállapodása, ezért a nulla százalékkal ott leadózott jövedelem már adózottnak tekinthető, amelyet otthon már nem adóztatnak meg. Igaz, az adóalap progressziójába beleszámít, vagyis az az olasz

jövedelmek pedig cég- és személyi szinten is legálisan leadóztak.

A ciprusi „kiruccanás” azonban nem olcsó mulatság, és jól szabályozott angol-szász jogi környezetben működik. Mintegy félmillió forint a kötelező alaptőke, a székhely az alapítás után is kötelezően ciprusi marad, de nagy előnye, hogy rengeteg EU-s országgal létezik kettős adóztatást elkerülő egyezmény.

Aligha gondolnánk, de nyereségadó szempontjából más európai országokból nézve Ciprus, Szlovákia és Írország mellett Magyarország is adóparadicsomnak számít. Természetesen nem a munkajövedelmek, személyi jövedelmek tekintetében (abban nagyon hátul kullognánk), hanem a céges nyereségadó tekintetében, a 10 százalékos kulcs miatt sokan itt mutatják ki nyereségüket. Sőt, Magyarország – még EU-tagsága előtt – tényleges offshore-paradicsom volt, gyakorlatilag 4 százaléknyi adó megfizetésével lehetett Magyarországon nemzetközi finanszírozó cégeket működtetni.

ANGOLSZÁSZ DISZKRÉCIÓ: NAGY BRITANNIA, USA

Az angolszász jogrendszer rendkívül fejlett, mégis kiváló lehetőségeket rejt az adóoptimalizációra, leginkább a „trustok” és a jerseyi cégek igénybevételeivel. Nagy-Britanniában ugyanis elismert intézmények a „trustok” (nevezük őket alapnak vagy alapítványnak), amelyek egyre gyakoribbá válnak a római jog alapú jogrendszerekben is. A trust voltaképpen egy magánjellegű megállapodás az ügyfél és a trustee (a vagyon kezelője) között, amely védi a trust vagyonát a kockázatok széles körével szemben, és elsősorban az adómentes átörökítéshez remek eszköz.

Egy megfelelően felépített offshore trust a nemzetközi pénzügyi tervezésben elérhető legrugalmasabb termékek egyike. A trust alkalmas mind offshore, mind onshore vagyonok (kézpénzbetét, befektetési portfólió, képzőművészeti alkotások, ingatlanok, szellemi tulajdonjogok, magáncégekben való részesedések, vagyis gyakorlatilag minden családi vagyoni forma) adómentes átörökítésére. A trust cégek létrehozására és irányítására is használható (befektetési holding, ingatlanholding, joint-venture projekt), de megfelelő intézmény a nemzetközi

„A legelfogadottabb offshore-célpontok a fejlett gazdaságokban találhatóak.”

dicsom. Az olajban gazdag emirátusban (Dubai az Egyesült Arab Emirátusok 7 emirátusának egyike) nincsen személyi jövedelemadó, kamatadó és társasági adó sem, egyedül a bankszektor és az olajipar adózik speciális szabályok alap-

állampolgár, akinek volt 100 ezer euró, Dubaiban megadóztatott jövedelme, az minden egyes, Olaszországban megkezesett euró után már a 100 ezer euró feletti jövedelmek kulcsával adózik. Nyugaton a folyó menedzsmentjövodelemek legkedveltebb adó-kikerülési módszere, hogy a nyugati cégeknek Dubaiban is van leányvállalata, ez a cég kereskedelmi tevékenységet, szolgáltatásokat végez, és legalábbis részben fizeti a vezető alkalmazottakat.

Annyiban mégis bonyolult a dubai-i cég, hogy „le kell papírozni”, nyoma kell, hogy legyen annak, hogy az olasz vezető tanácsadó, aki egész évben Rómában ült, miért is kap komoly fizetéseket Dubaiból, ha nem is járt az országban. Ezt azonban a kreatív cégek megoldják, a fax, az e-mail korában nem olyan nehéz bizonyítani, hogy a magasan díjazott tanácsadói munkákat e-mailben küldte el a tanácsadó a Dubaiban székhellyel rendelkező megrendelőnek.

A PÉNZSZERELEM SZIGETE: CIPRUS A magyar magánszemélyek által különösen kedvelt a ciprusi offshore vállalkozás. Fejlett pénzügyi rendszerrel rendelkező uniós országról van szó, amely valamivel hitelesebben is cseng, mint egy Csatorna-szigeteki vállalkozás. Ciprus rendkívül kedvező adókörnyezetű ország, ahol a vállalkozások külföldön szerzett jövedelmei nulla százalékos kulccsal, a hazai nyereség pedig 10 százalékkal adózik. A bevett módszer szerint alapítani kell egy ciprusi holdingcéget, amely tulajdonolja a magyar érdekeltségeket, akár ügyvezetői fizetést is adhat (szja-kulcsa nulla), az így szerzett

Offshore

Az offshore vállalkozások alap gondolata az, hogy bár az érintett cég az adott országban nem folytat gazdasági tevékenységet, de mivel a „befogadó” ország kedvező adózási környezetet, egyszerű működtetést és/vagy erős diszkréciót kínál, ezért érdemes odatelepíteni a vállalkozást. Az offshore cég alapítás sokak fantáziáját megmozgatja: rengetegen kínálnak gyors ügyintézés, másrészt a vagyonosabb hazai magánszemélyeknek pedig nagyon nagy hányadban van offshore vállalkozása.

A legelfogadottabb offshore-célpontok a magyarok számára nem az egzotikus országok, hanem a legfejlettebb gazdasági övezetekhez (Európai Unió és Egyesült Államok) köthető adóparadicsomok. Cipruson kívül a Man-sziget, illetve az amerikai Delaware sorolható ide. Érdekes megoldást választott az Írország és Anglia között található Man. A tulajdonosok nem tudnak elbújni, mert személyük nyilvános információ, ugyanakkor a nyereségadó vállalkozásonként, függetlenül az árbevételtől fix 400 font. Ezzel a 160 ezer forinttal azonban a vállalkozás egy évre letudta valamennyi adóterhét.

kereskedelemhez vagy akár egy yacht globális regisztrációjához. A Jerseyben bejegyzett offshore cégek pedig azért népszerűek az offshore-világban, mert rendkívül széles, kész szolgáltatási csomagokkal várják az „adóelkerülőket”. Aki jerseyi céget vesz, ezzel együtt kap adminisztrációs irodát, igazgatókat, titkárokat, megoldják számára a könyvelést, a számlázást és a pénzügyi jelentések készítését, de a cég könyveinek és okmányainak őrzését is.

EGZOTIKUS MENEDÉKEK: SEYCHELLES-TŐL A KAJMÁN-SZIGETEKIG

A különböző egzotikus offshore cégek legnagyobb előnye, hogy a cégek költségeit sem ellenőrzik a helyi hatóságok, vagyis általánadóznak, évente mindössze egy fix összeget fizetnek csak be a vállalkozások. Ha tehát a helyi vagyont, jövedelmét az offshore cégbe kivívó magánszemély bankkártyát szerez a cégénél, onnantól minden cash-igényű befizetését egyszerű pénzfelvétel útján teljesítheti. Természetesen a magyar eredetű pénzeknél az APEH azt is vizsgálhatja, hogy milyen jogcímen került a magyar magánszemélytől vagy cégtől a Kajmán-szigetekre pénz, de a mai virtuális világban igen nehéz az adóhatóságnak egy-egy tanácsadói munkáról bebizonyítani, hogy fiktív volt.

A klasszikus offshore-paradicsomoknak azonban egy hátránya mindenképpen van: a távoli miniállamok cégeinek nagyon negatív a csengése.

A BloChamps Capital Kft. tanulmányában elsősorban az Európai Unió környezetét vizsgálta (és megállapította

könyvelés) azért mégis jelentkeznek az országban, illetve fontos bevételi forrás a magas díjakkal dolgozó lokális bankok megadóztatása.

A teljes adómentességet kínáló területek már ritkák, de bizonyos turizmusra (és offshore cégekre) szakosodott kisebb országokban (Brit Virgin-szigetek, Seychelle-szigetek, Kajmán-szigetek, Bermuda) még a mai napig semmilyen adó nem terheli a magánszemélyeket és a vállalkozásokat, egyedül az alaptőke méretétől függő éves illeték a költség. A cégek (elsősorban úgynevezett ibc-k, international business company) tulajdonosairól és vezetőiről nem nyilvánosak az információk. Sok offshore szolgáltatást kínáló iroda, elsősorban ügyvédek csapata előre legyártja a vállalkozásokat, és azokat kínálja, mert lehetőség van a már bejegyzett cégek adásvételére is. Mivel a kezdeti díjakat ilyenkor az ügyvédeknek kell finanszírozni, illetve az ügyfél sokszor más jellegű vagy más elnevezésű céget választana, ezért kész cégekből túl sok nincsen a raktáron. Gyakorlatilag csak a legsürgősebb esetekre tartanak fenn az irodák párat, de egy teljesen új társaság is két hét alatt elkészül. Ezek a rendkívül alacsony költségű offshore-paradicsomok azonban kockázatosak, az ilyen országokba bejegyzett cégeknek eleve van egy kis stichje, és a kis szigetek pénzügyi rendszere sem kifejezetten fejlett.

Egy fokkal költségesebbek azok az offshore-országok, amelyek nem alaptőke-kínálnak polgáraiknak és vállalkozásaiknak adómentességet, csak az offshore cégeket kívánják becsalogatni. Ezek

Ausztria, bár EU-tag, szintén egyfajta speciális szabályozást élvez a magánszemélyek tőkejövedelmeinek nyilvánosságát illetően. Amennyiben egy osztrák bank magyar magánszemély ügyfeleként valaki az anonimitást választja (egy EU-direktíva alapján erre van lehetőség), akkor valamennyi kamat- és osztalékjövedelme 15 százalékkal, árfolyamnyeresége 0 százalékkal adózik. Ha az adóalany a magyar szabályok szerint is adójogkövető magatartást kíván folytatni, ezek az előnyök elvesznek, meg kell fizetnie az addicionális 5 százalékos kamatadót és 20 százalékos árfolyamnyereség-adót, sőt, így elvesz az anonimitás is.

rendkívül liberális, nincsenek könyvviteli előírások, a törvény szigorúan védi a tisztségviselők anonimitását. Hasonló szabályozás vonatkozik Libériában a legalább 75 százalékból nem libériai állampolgárok kezében levő vállalkozásokra is. A közgyűléseket e cégek bárhol a világon tarthatják, sőt telephely sem szük-

„Az offshore-paradicsomoknak egy hátránya mindenképpen van: a miniállamok cégeinek negatív a csengése.”

szerint bizony Magyarországnál szinte mindenütt kedvezőbb az összesített adókörnyezet), de a vizsgálat kitért a vagyonos emberek által előszeretettel alkalmazott offshore-paradicsomokra is. Eszerint a befogadó államok részéről a nagyon alacsony adó ellenére jó üzlet az offshore-világ, mert bizonyos egyszeri díjak (bejegyeztetés, illetékek, kötelező

(például Panama, Costa Rica, Libéria) rendelkeznek valódi, működő hazai cégekkel is, ám mindenkinek felajánlják, hogy csak a helyben keletkező jövedelmük után adózzanak. Kifejezetten népszerű Panama, ahol fejlett a pénzügyi rendszer, teljes a devizasabadság, a hivatalos fizetőeszköz pedig a dollár. A vállalkozások szabályozása ugyanakkor

séges Libériában. Speciális ebből a szempontból a hongkongi példa, a helyi hatóságok szigorúak az amúgy rendkívül kedvező szabályozások betartásában, ám az adóhivatal semmilyen más országgal nem hajlandó információcserére. Mondani sem kell, ez is kifejezetten vonzó sokaknak.

Brückner Gergely